

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PREȚIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si straietate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PREȚIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune a
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Nr. 4189.

Cerculariu,

*catra oficiele protopresviterale si parochiale ;
catra sínódele parochiale si preste tot catra clerul
si poporul din partile, ce apartien la Consistoriul
eparchial aradan.*

Avënd in vedere dispusetiunile conclusului congresualu Nr. 142/886 p. III., cu provocare si la literile Escelentiei Sale, Inaltpreasantitului Domnu arhiepiscopu si metropolitu, Miron Romanul, dto Sibiiu, 20. August a. c. Nr. 186. Metr. prin acést'a se dispune alegere nóua de deputati congresuali pentru un nou period de trei ani, care se va incepe la 1/13. Octomvre 1891.

De dupa arondarea mai noua, aprobata de Ven. Sinod eparchial sub Nr. 58/890, celea 14 cercuri electorale, rezervate pentru acest district, se compun precum urmèza :

I. Cercul Arad, cu 15 comune si anume : Arad, Arad-Gaiu, Batani'a, Cianadul-magiar, Cicir, Micalae'a, Mandrulocu, Nadlacu, Pecic'a, Sambateni, Semlacu, Sieitin, Torni'a, Sentesi si H. M. Vársárhely.

II. Cercul Radn'a, cu 37 comune si anume : Bai'a, Batuti'a, Berzav'a, Capruti'a, Cladov'a, Corbesci, Conop, Cuiasiu, Cuvin, Dumbraviti'a, Govosdi'a, Giorocu, Giuliti'a, Grosi, Halalisiu, Ilteu, Lupesci, Milov'a, Minisiu, Monorostia, Odvosiu, Obersi'a, Paulisiu, Pernesci, Petrisiu, Radn'a, Rosi'a, Selisce, Sioimosiu, Slatin'a, Sorosiag, Soversin, Timisiesci, Tocu, Totvaradi'a Troiasiu si Vienesci.

III. Cercul Giul'a, cu 12 comune si anume : Bichisiu, Ciab'a, Chitighaz, Curticiu, Giul'a germ., Giul'a mag., Giul'a-Varsiand, Macea, Otlac'a, Pilu, Siclau si Socodoru.

IV. Cercul Chisineu, cu 12 comune si anume : Apateu, Berechiu, Cinteiu, Chisineu, Erdeigiu, Misc'a, Nadab, Simand, Sinteá, Siepreusiu, Talposiu si Vadasu.

V. Cercul Siri'a, cu 16 comune si anume : Agrisiu, Araneagu, Cherechiu, Covasintiu, Comlausiu, Curtacheriu, Drantiu, Dudu, Galsi a, Maderat, Musc'a, Pancot'a, Sinitea, Siri'a, Ternov'a si F. Varsiand.

VI. Cercul Borosineu, cu 11 comune si anume : Bocsig, Cermeiu, Ienopolea, Iermat'a, Monereu, Morod'a, Repsig, Seleusiu-Cigerel, Sicul'a, Somoschesiu si Zarand.

VII. Cercul Buteni, cu 43 comune si anume : Aldesci, Almasiu, Berendi'a, Bers'a, Bontiesci, Buteni, Bodesci, Bohani, Cavn'a, Cacareu, Chisindi'a, Chertisiu, Cilu, Cociub'a, Cuiediu, Dezn'a, Dieci, Donceni, Govosdi'a, Hodisiu, Ignesci, Iarcosiu, Lazu, Luguzeu, Miniad, Monés'a, Mustesci, Nadalbesci, Nadasiu, Neagr'a, Paiusieni, Prajesci, Ramn'a, Revetisiu, Rosi'a, B. Siebesiu, Selageni, Silindi'a, Susani, Slatin'a, Tautiu, Voivodeni si Vasóia.

VIII. Cercul Halmagiu, cu 62 comune si anume : Aciu'a, Aciuti'a, Baldovini, Banesci, Basarabas'a, Bodesci, Brotun'a, Brusturi, Budesci, Cazanesci, Ciuciu, Ciungani, Cristesci, Crocn'a, Dumbrav'a, Finisiu-Valemare, Gurahontiu, Grosi, Guravale, Halmagiu-Lescióra, Halmagel, Holtmizesiu, Hontisior, Ionesci, Iosasiu, Iosasiel-Baltele, Lazuri, Lés'a, Leautiu, Luncsiór'a, Magulice, Madrigesci, Mermesci, Ociu, Ocisoru, Obersi'a, Plescuti'a, Prevaleni, Poian'a, Poienariu, Risculiti'a, Rostoci, Saturen, Secasiu, Sirbi, Stei'a, Strimb'a, Sioimosiu-Bucév'a, Talagiu, Ternav'a, Tiermure, Tis'a, Tiohesti, Tomesti, Tiulesci, Valea-mare, Vati'a de sus, Vati'a de jos, Vosdoci, Vidr'a, Zeldisiu, Zimbru-Dulcele si Brusturesciu.

IX. Cercul Birchisiu, cu 31 comune si anume : Bar'a, Batt'a, Bacamezeu, Birchisiu, Bulz'a, Bunea, Capolnasiu, Capriór'a, Cladov'a, Cutin'a, Dobresci, Dubesci, Grosi, Iersnicu, Lapusnicu, Leucusiesci, Monosturu, Ohab'a-lunga, Ohab'a-serb., Ostrovu, Padurani, Pojog'a, Radmanesci, Rachit'a, Remetea-lunca, Selciv'a, Spat'a, Tiel'a, Topl'a, Valea-mare si Veresmort.

X. **Cercul Chiseteu**, cu 20 comune si anume : Babsi'a, Balintiu, Belintiu, Budintiu, Chiseteu, Costeiu-l-mare, Dragoesci, Fadimac, Ficatar, Gruin, Hasiasiu, Ictar, Ohab'a-Forgaci, Paniov'a, Siusianovetiu, Siustr'a, Teesiu, Tergovisce, Topolovetiu si Jabar.

XI. **Cercul Lipov'a**, cu 23 comune si anume : Belotintiu, Bruznicu, Buzad, Chelmacu, Chesintiu, Chizdi'a, Crivobar'a, Comiat, Cuvesdi'a, Dorgosiu, Dubochinadasiu, Hodosiu, Chechesiu. Brestovatiu, Labasintiu, Lalasintiu. Lipov'a, Petirsiu, Secasiu, Sistarovetiu, Ususeu, Vism'a si Zabaltiu.

XII. **Cercul Ving'a**, cu 17 comune si anume : Aliosiu, Baratézu, Bencecul-rom., Calacea, Chinezu, Fibisiu, Firighaz, Fiscutu, Hodoni, Jadani, Monostoru, Murani, Seceani, Secusigiu, S. Miclausiul-micu, Ving'a si Bodrogul nou si vechiu cu filialele.

XIII. **Cercul Timisiór'a**, cu 22 comune si anume : Bazosiu, Beregeu, Bucovetiu, Cernethazu, Chisiod'a, Fabricul S. Georgiu — S. Ilie, Ghirc, Siag, Ghirod'a, Ianov'a, Izvin, Medvesiu, Mehal'a, Mosniti'a, Maierile-vechi, Parti'a, Pobd'a, Pustinisiu, Remetea-timisiana, Sant-Andrasiu, Sant-Mihaiul rom. si Utvin.

XIV. **Cercul B.-Comlosiu**, cu 14 comune si anume : B.-Comlosiu, Beb'a-vechia, Cianadul-serb., Chec'i'a-rom., Chisiu-Orosin, Dugosello (Nereu), Eci'a-rom., Iancahid, Igrisiu, Pesacu, Sarcea-rom., Toracul-mare, Toracul-mic si Valcani.

Amesurat acestei Impartiri, partile apartinetórie la acest Consistoriu, formand 14 cercuri electorali, aleg 7 deputati din cler si 14 din mireni, de toti 21 deputati astfel : ca fie-care cerc alege câte un deputat mirean, ér preotimea din dóue cercuri imbinate int'un colegiu, alege câte un deputat din cler pentru congresul national.

Imbinarea cercurilor in colegii electorale, locurile centrale de alegere si de scrutiniu precum si numele comisarilor, se presinta in Conspectul dela finea acestui cerculariu sub A).

Premitiend acestea si avënd in vedere cá, de si la alegerea deputatilor congresuali servese de cinsura normele pentru alegerea deputatilor sinodului eparhial, ér acestea sunt precisate in Regulamentul votat de Sinodul eparhial aradan sub Nr. 60/884, — pe bas'a §-lui 91 din statutul organic, — totusi pentru inlesnirea lucrului se dispun urmatórele :

I. **Pentru alegerea deputatilor din cler.** Preotii din câte dóue cercuri electorale, imbinate intr'un colegiu, — fara a mai asteptá alta provocare, se vor aduná **Joi in 22. Noemvre (4. Decemvre) a. c. la ór'a 10 nainte de médiadi**, la locul central de alegere conform conspectului de sub A) si anume in localitatea indatinata ori desemnata prin comisarul consistorial, si sub conducerea acestui'a vor alege un deputat din cler la Congresul national, observandu-se la actul alegerii prescisele din

§§-ii 7—14 ai suscitatalui Regulament ; ér dupa efectuarea alegerii si dupa provederea alesului cu credentional, comisariul va asterne protocolul de alegere aici cel mult pana la *30. Noemvre 1890. st. v.*

II. **Referitoriu la alegerea deputatilor mireni**, de si modalitatea publicarii si constituirii Sinodului electoral, precum si a votisării este precisata in §§-ii 15—22 ai suscitatalui Regulament, totusi pentru evitarea necorectitátilor se dispune precum urméza :

1) Se indetoréza preotimea parochiala, ca *Dumineca in 25. Noemvre stilul vechiu a. c.* se publice sinod parochial strordinariu pe **Dumineca in 2/14. Decemvre a. c.** in care di apoi, sè se tiena in tot locul alegerea deputatilor mireni la congresul national bisericesc.

2) Pentru a usiorá biroului electoral actul alegerii, trimitiendu-se fie-carei parochii câte un exemplariu din formulariul de Protocol sub B) — se indruma presiedintii si intreg biroul sinodului electoral, a fi cu atentiune si a observá strict urmatórele si anume cá :

a) Aclamatiunea nu este permisa, precum nu este permis nici a votá unul in numele altui'a present séu absent.

b) In protocol sè se induca apriat si corect : locul si diu'a, ór'a inceperii si terminării votării.

c) Numele candidatului, pre care votéza alegetorii sè se scrie intreg si corect, cáci semnele „dtto“ si — „ „ — nu sunt permise, si voturile induse la astfel de semne nu se vor considerá.

d) Votarea se se continue pre cat timp se insinua alegetorii indreptati, ér dupa ce a votisat cei presinti sè se mai astepte $\frac{1}{2}$ óra, pentru a se pote presenta si altii alegetori indreptatiti, si daca in interval de $\frac{1}{2}$ óra, nu se mai presinta nici un alegetoriu, se incheie votarea anuminduse la protocol ór'a incheierii ; apoi dupa incheierea votarii si dupa sumisarea voturilor enuncianduse rezultatul, protocolul sè se subscrie de presiedinte, barbatii de incredere si de notariu, ér déca barbatii de incredere séu macar si numai unul din ei n'ar sci scrie, numele lor 'l póte scrie si notariul, dar acést'a imprejurare trebuie vedita prin acea ca : se spune apriat la protocol : cine a scris pre cei nesciutori de scrisóre ?

e) Protocolul astfel incheiat (la cas de votisare secreta impreuna cu aclusele lui) se sè puna sub couverta, si couvert'a sè se sigileze **cu dóue sigile si anume** : cu sigilul oficiului parochial, si cu sigilul presiedintelui séu a vreunii barbat de incredere ; ér daca nici unulu nici altulu dintre acestia n'ar avea sigil, sè se sigiledie **in dóue locuri cu sigilul oficiului parochial si astfel sigilat cu dóue sigile** si respective in doue locuri, si adresat concernintelui comisariu consistorialu, sè se predee unuia dintre barbatii de incredere cu insarcinarea, ca pe

diu'a de 9/21 Decemvre a. c. la ór'a 9 nainte de médiédi, sè-l duca si sè-l presinte comisariului consistorialu la loculu centralu alu scrutiniului. Déca acest membru ar fi impedeat, este detorinti'a oficiului parochial a ingriji, ca protocolul se-l duca la scrutiniu alu doilea barbat de incedere.

3. La 9/21 Decemvre a. c., ór'a 9 nainte de médiédi, presentanduse barbatii de incedere ai singuraticelor sínóde parochiali la locul central al cercului anumit in conspectul A) si anume in localitatea desemnata prin comisariul consistorial, sub presiedintia acestui'a se vor constitui in colegiu de scrutiniu, alegendu-si din sinulu lor unu notariu pentru ducerea protocolu lui, si déca dintre barbatii de incedere nu s'ar potea alege notariu capace pentru ducerea protocolului, colegiul este inpreptatit a alege notariu si pre alt individ afara de colegiu.

4. Despre actul scrutinariei, care trebue se se continue neintrerupt, si se se termine in aceasi di, e a se luá protocol, in care sè se induca: *locul, diu'a si cercul electoral* unde s'a tienut scrutiniul cu espunerea precis a órei la care s'a inceput, apoi *la scrutinare se urmèza astfelu, ca*: comisariul consistorial, in presentia barbatilor de incedere, desfacènd couvertele fara a vatemá sigilele, va luá pe rønd tóte protocóle electorale, le va cetí cu vóce nalta si va ingrigí, ca voturile din acelea protocóle sè se induca in protocolul colegiului de scrutiniu, dupa ordinea comunelor din care se formèza cercul electoral (statutul org. §. 91 h.) Couvertele se alatura la protocolu.

5. Colegiul de scrutiniu nu este competente nici indreptatit a modificá, a sterge ori adauge ceva in protocólele de alegere a le singuraticilor sínóde electorale, precum nici a esaminá si a delibèrá asupra actului de alegere, ci numai a-si face observarile la protocolul de scrutiniu asupra protocólelor defectuóse, si astfel acelea protocóle, cari n'ar corespunde § 91 lit. g. din stat. org. adeca n'ar fi subscrise, si sigilate cum se recere, ori ar avea alte defecte, precum si cele presentate mai tardiu ori eventual trimise numai cu posta, nu le va luá in consideratiune, ci simplu le va adnessá la protocol, anumind cauzele pentru cari nu s'a putut considerá.

6. Dupa desfacerea si inducerea tuturor protocolor de alegere presentate, se constata ca ar mai fi parochii dela cari nu s'a presentat barbatii de incedere cu protocólele, comisariul consistorial impreuna cu colegiul va mai asteptá o óra, si déca in acel interval se vor presentá barbatii de incedere cu protocóle, le va primí si induce si acestea, ér daca se va constatá ca s'a presentat protocólele din tóte parochiile, ori ca nici dupa asteptare de o óra nu s'a mai presentat dela comunele restante protocólele asteptate, se va incheiá scrutiniul, anumindu-se *ór'a incheierii*; dupa aceea se vor numerá voturile, pe bas'a protocolului de scrutiniu, si acel individ,

care dupa computarea tuturor voturilor se va constatá, ca a intrunit celea mai multe voturi, se va proclamá de deputatu alesu din partea cercului respectivu, si cá atare se va provedé cu creditionalu. La casu inse, cand dóra doi séu mai multi voru fi avendu majoritate in asemenea numeru; intre densii va decide sórtea esecutata indata in fati'a locului (st. org. §. 91. h.)

7. Protocolul colegiului de scrutiniu si creditionalul alesului deputat se vor subscrie de comisariul consistorial, de notariul colegiului si de toti ceialalti membri, adeca de barbatii de incedere ai sínódelor parochiale; apoi creditionalul se va predá, ori se va trimite pe cale securu („pe posta recomandat“) la manile alesului deputat; ér protocolul colegiului de scrutiniu, impreuna cu tóte actele electorale, (adeca si *couvertele* cu *protocólele* singuraticelor sínóde electorali) Comissariul consistorial lu-va substerne Consistoriului de aici negresitu pana in 13/25. Decemvre a. c. (stat. organic §. h. k.)

8. La casu, cand vre un comisariu consistorialu preotiescu ori mirén ar fi impedeat in ori ce mod d'a-si impliní misiunea de comisariu: acel'a va face numai de cât aretare la Consistoriul de aici pentru alta provisiune: déca inse pana la alegere, respective pana la scrutiniu nu va fi urmat de aici denumirea altui comisariu, séu dóra impedecarea comisariului denumit se va aretá numai chiar in diu'a séu sub actul alegerii, respective a scrutiniului: in astfel de cas, alegetorii respective membrii colegiului de scrutiniu suntu autorisati a-si alege unu locuteninte alu comisariului consistorial, care apoi va indepliní tóte agendele comisariului (st. org. §. 91. c. k.)

Aducend acestea la cunoscinti'a clerului si poporului nostru sfatuim pre toti, ca si la eserciarea acestei dreptu, alu alegerii deputatiloru congressuali, se fie condusi de simtieminte adeverat crescinesci, alegend de deputati congressuali numai barbati devotati cauzelor nóstre bisericesci, barbati zelosi si apti de a concurge cu sfatul si intieleptiunea lor la regularea, consolidarea si inaintarea trebilor bisericeii nóstre nationale.

Dat in Arad, la 25. Octomvre 1890 din siedinti'a consistoriului plenariu.

Ioan Metianu, m. p.
Episcopolu Aradului.

Scrieri pastorale.

VIII.

Momente de valóre pastoralu in periód'a a trei'a (622—1054) si a patr'a (1054—1453) a istoriei bisericesci.

Biserica lui Christos, remasa credintiósa doctrinei evanghelice si organizatiunei sinodale, precum se formulasera si activasera aceste doue in seclulu apostolicu si in periód'a a dou'a a istoriei bisericeii

— are se lupte in timpul dela 622—1453 cu cele mai grele ispite si cu o multime de dusimani puternici si greu de biruitu. Cá dusimani esternu pásiesce cu tóta furi'a in acestu tîmpu cu incepere dela anulu 622 mohamedanismulu, ér cá dusimani interni pasiescu: a) tendenti'a episcopilor din Rom'a de a-si insusi supremati'a preste intréga biseric'a in contra organizatiunei din períodele trecute, b) amesteculu curtii bizantine in afacerile interne ale bisericeii, c) eresurile, ivite in timpul acest'a, cu deosebire: monotelitismulu si iconomachismulu, pre cari biseric'a le biruiesce formuland adeverat'a doctrina in 2 sínóde ecumenice tînuete in a trei'a períoda, si d) decadinti'a moravurilor lumii vechi, — carea nu este in stare a-se emancipá de prejudetiele si de peccatele remase din viéti'a pagana, si lipsita de voi'a si tendenti'a de a-se regenerá prin razele de lumina ale crestinismului, si astfelu si-pregatesce insasi intunereculu carele caracteriséza intregu evulu mediu.

Mohamedenismulu se latiesce cu repejune preste Palestin'a, Siri'a, Egiptetu, Persi'a (707), Afric'a de Nordu (711) si trece si in Europa si ocupa aprópe intréga Spani'a, — pana cand in lun'a lui Maiu 1453 pune capetu pentru totdeun'a imperiului romanu-bisantinulu prin cucerirea Constantinopolului.

Biseric'a santei Sofii se preface in mosieia turcésca; ér semilun'a cutreiera cu focu si cu sabia Europ'a.

Ne întrebám, cá crestini, ca pentru ce a lasat Ddieu, cá astfelu se fia biruita biseric'a S'a?

Si nu aflám altu respunsu, decât acel'a, pre carele ni-lu da evangeli'a in cuvintele Domnului: „Imperati'a mea nu este din lumea acést'a.“ Occidentulu cauta in biseric'a si prin biseric'a se-si intemeieze supremati'a in sant'a institutiune a Celui ce s'au nascut in ieslea debitócelor, cá se-ne arete, ca toti avem unu Parinte in Ceriuri, si prin acestu Parinte toti suntem frati unulu cu altulu. Sub presiunea si din motivulu acestei tendentie a Apusului biseric'a lui Christos cea un'a se sfasiia in doue tabere dusimane, si astfelu sfasiata nu póte luptá in contra dusimanului comunu, si biseric'a lui Christos nu póte desvóltá resistenti'a si puterea ce-i incumbe in doctrin'a si in crescerea popórelor in spiritulu Domnului, cá se póta infrange puterea semilunei.

Orientulu, biseric'a orientala este espusa din partea puternicilor lumii bisantine unui amestecu, — carele nu o lasa, cá se-se póta desvóltá liberu, si se crésca poporu alesu Domnului capace de a-si aperá legea si vatr'a stremosiésca in contra focului si sabiei semilunei.

Rumperea totala intre Orientu si Occidentu se intempla la anulu 1054 sub patriarchulu Michail Cerulariu.

Ori ce incercare de reunire a celor doue biserici, urmata de aici inainte, si cu deosebire incer-

cările facute in sínódele dela Lyon 1274, Ferar'a, Florenti'a si Rom'a si mai pre urma in Constantinopolu si adeca cu incepere dela anii 1274, 1438 si pana la 1453 remanu fara resultatu din motivulu unicu, ca cért'a intre Orientu si Occidentu nu provine din o emulatiune indreptatita a acestor doue tabere dusimane pentru o mai buna si mai nimerita crescere a popórelor in spiritulu Domnului, — ci din unu motivu streinu de biseric'a, din tendenti'a Apusului, cá Episcopulu Romei se aiba supremati'a in intréga biseric'a Domnului, carele ne-a invetiát umilinti'a inaintea Atotputernicieii lui Ddieu, ér incercările de impaciuire remanu fara resultatu pana in momentul, cand Turcii cucerescu Constantinopolulu totu numai din acelu motivu care nu este motivu bisericescu, ci motivu politicu.

Pecatulu acest'a mare se resbuna din nenorocire asupra ambelor biserici. Din corpulu bisericeii apusene se rumpu in períodele urmatórie bisericele reformate; ér biseric'a resariténa cu seau fara vin'a ei este condamnata a suferi ani multí, impededata in desvóltare sub timpul domniei semilunii si a Fanarului.

Se va plini inse de sigur odata proroci'a Domnului, cá se devenim de nou toti o turma si unu Pastoriu, — pentru ca Domnulu Celu ce ne-a dat legea, ne va si ajutá de sigur, cá bisericile crestine, sfasiate astadi in tabere dusimane se póta aflá chei'a unic'a nimerita, prin carea se-se póta pune capetu acestei scisiuni: si anume acea cheia, carea se reasuma: intru a invetiá popórele crestine si intru a activá in inim'a si faptele credintiosilor doctrin'a evangheliei in spiritulu traditiunilor apostolice, si in modulu, cum s'a formulat acést'a prin sínódele ecumenice, recunoscute de intréga biseric'a. Reunirea nu se va mai poté efeptuí prin discussiuni asupra doctrinei, fiind cestiunile de doctrina deja de mult incheiate, cu concursulu intregii biserici, — decât numai prin o emulatiune intru punerea in aplicare a doctrinei in spiritulu ei genuinu in modulu de gandire si actiune alu popórelor.

Daca n'am ajuns pana astadi stadiulu, cá lupt'a intre bisericile crestine se-se póte, si reasume in o emulatiune a bisericilor crestine pentru o mai buna crescere a popórelor si pentru a-se activá in modu mai nimeritu spiritulu genuinu alu veciniceii doctrine a evangheliei in modulu de gandire si viéti'a alu credintiosilor, totusi pentru omulu, carele pórtá in inim'a s'a credinti'a in Ddieu si in doctrin'a evangheliei Lui nu mai póte esistá nici cea mai mica indoieía, ca va veni odata unu tîmpu, in carele toti vom fi éراسi „o turma si unu pastoriu“, pentru ca cuventulu Domnului trebue se-se realizeze.

Chiar pentru acestu motivu cestiunea cea mai insemnata a teologiei moderne este: a cautá in fiecare períoda a desvóltării istorice a bisericeii momen-

tele de valóre pastorală, armele pastorilor pentru o cât mai nimerită pastorire a credincioşilor.

Biserica orientala iese din a patra perioada a vietii sale istorice suferind unu desastru; dar nu este biruita. Si cand cugetăm, ca in nenorociri si desastre se aréta mai vértos iubirea si ingrijirea provedintiei facia de neamulu omenescu, — sperăm ca Ddieu Bunulu ne va areta si in aceste doue periode arme insemnate, cu cari se potém lucrá cu sporu si cu trainicia intru a inainta biserica si poporele, si astfelu pre acéta cale a colucra, ca se infacisiam, si se dovedim lumii, carea este astadi biserica, carea representeaza in spiritu mai genuinu doctrina evangeliei lui Christos.

Cutezam deci a afirma, ca chiar desastrulu suferit de biserica crestina la 1453 din partea Turcilor, — pentru biserica nu este desastru, ci este mai multu o biruinta pentru mersulu ulterioru alu bisericii lui Christos. In credinta acéta ne intarescu urmatoarele motive, cari tote sunt de o deosebita valóre pastorală, si anume:

a) Astadi este faptu constatatu, ca nici mohamedanismulu, nici celelalte religii pagane din lume nu sunt capaci a conduce mersulu poporelor spre desvoltare si civilizatiune; ér la realizarea acestui faptu si stabilirea acesteia convingeri in lume a contribuit chiar vieta mohadanismului in Europ'a in decursu de atati secli. Acesta este primul momentu de valóre pastorală.

b) Despartirea Occidentulu de Orientu se intempla din unu motivu, carele dupa credinta bisericii nostre este streinu de spiritulu adeveratu si genuinu alu bisericii lui Christos; ér acestu motivu a avut de consecintia, ca chiar Occidentulu este astadi sfasiat bisericesc, in timpu ce Orientulu crestinu, impartitu dupa nationalitatea poporelor in diferite biserici nationale autonome si-a sustienut prin tote desastree, prin cari a trecut, unitatea dogmatica spirituala.

c) Daca biserica in timpul dela 622—1453 n'a potut produce mai multu, si n'a potut impedeá caderea imperiului romanu-bizantinu sub jugulu turcescu prin regenerarea poporelor din acestu imperiu in spiritulu crestinescu, — caus'a nu o potém afla nici in doctrina bisericii lui Christos, nici in imprejurarea, ca biserica nu póte dá o buna crescere poporelor; ci in faptul ca in totu timpul acest'a biserica nu a avut libertate de actiune in esecutiulu sublimei sale misiuni; ci in continuu a fost conturbata de amesteculu puternicilor lumii. Patriarhii si Episcopii, cari tienu la drepturile bisericii sunt depusi de imperatiu bizantini si tramisi in ecsiliu. Acestu amestec in afacerile bisericii din partea imperatiilor bizantini se pedepsesce cu tota asprimea prin faptul, ca imperiulu bizantinu inceta pentru totdeuna; ér biserica lui Christos remane, si-si arméza mersulu ei spre desvoltare si perfectiune crestinesca pana in diu'a de astadi.

d) Dupa pertractarile pentru reunirea Occidentulu cu Orientulu incepute in sinodulu dela Lion si Ferar'a, continuate la Florenti'a si Rom'a, celui din urma imperatu bizantinu, lui Constantin Paleologulu spre scopulu de a casciga ajutoriu din Apusu in contra Turcilor i-succede, ca se faca o seisiune intre reprezentantii bisericii, si se afle pre unii, cari se recunósca primatulu papei din Rom'a si alte innoiri introduse in Occidentu in doctrina si organizatiunea bisericii; dar remane unu faptu vecinic memorabilu, ca atunci, cand in lun'a lui Decemvre 1452, tramsulu episcopulu din Rom'a vine la Constantinopolu, ca se publice in biserica santei Sofii decretulu de uniune, poporulu dechiara, ca nu voiesce se schimbe nimicu din legea s'a strebuna, ci mai bine voiesce se véda, ca se fia stepanitu politicesce de semiluna, decât se adópte innoiri in religiunea si biserica s'a. Turcii cucerescu Constantinopolulu, dar biserica orientala nu adopteaza nici unu felu de doctrina, carea nu este formulata prin intréga biserica crestina, intrunita in sinodu ecumenicu si cu conlucrarea Duchului santu in spiritulu evangeliei si alu traditiunilor apostolice.

e) In faptul, ca biserica si poporulu din Orientu nu primesce innoirile introduse in doctrina si organizatiune de Occidentu in modu unilateralu aflam unu momentu insemnatu de vieta pastorală, si anume: ca nimic din ceea ce se lucréza in biserica in spiritulu evangeliei Domnului nu se perde nici odata. Lucrarea santilor parinti din perioda trecuta o aflam chiar in momente de crisa pusa pre terenulu veciniciei. Nu in zadar s'au jertfit pre sene pentru biserica parintii din perioda trecuta: Atanasiu, Vasiliu, Gregoriu si Ioan Chrysostomulu si altii. Poporulu dupa seclii le respatesce activitatea si jertfa prin neclatit'a s'a alipire catra credinta invetiata dela densii. In acéta credinta si statornicia a bisericii si poporulu din Orientu vedem pentru antai'a data punendu-se in aplicare in modulu celu mai solemn principulu libertatii consciintiei, carele se reasuma in cuvintele: „cinstescu tote religiunile; dar me inchinu numai la a mea.“

f) Din partea reprezentantilor bisericii, si anume din partea celor dantai reprezentanti ai ei, a patriarhilor se comite in aceste doue periode unu insemnat pecatu in contra activitatii si desvoltarii bisericii, si anume: decade in biserica sistemulu sinodalitati, introdusu de apostoli si de parintii din cele doue periode anteriore si in locul lui se desvolta sistemulu patriarchalu astfelu, incat metropolitii si-perdu aproape tota influinta si drepturile, pre cari le-au avut pana aici, — de buna seama pentru ca se ni-se dovedesca noue, generatiunilor urmatoarie, ca biserica ca organismu viu numai atunci si-va pote activa cu succesu misiunea, daca fiecare organu constitutivu alu ei va fi neconturbatu in esecutiulu drepturilor si detorin-

tielor, pre cari i-le aviséza la competenti'a s'a pozi-tiunea, pre carea o ocupa in biserica.

g) Chiar din aceste doue perióde invetiãm : ca intrebuintiarea si aservirea doctrinei bisericeii pentru lucruri trecetórie lumesci este numai o stare de natura trecetória, — pre cand puterea si viéti'a bisericeii are viéti'a vecinica cá si Intemeiatoriulu ei. Din sfársitulu atât de tragicu alu imperiulu romanu-bisantin, urmatu prin caderea Constantinopolulu invetiãm a cunósce, ca loviturile, ce se dau bisericeii din ori ce parte potu se-o impedece pre unu timpu in desvoltare, dar nu o potu face se a-puna nici o data. Acésta invetiatura, si anume faptulu, ca bisericea in nenorocire si in necazuri s'a dovedit, ca este o institutiune de vecinicia este arm'a cea mai puternica a preotulu si a activitatii pasto-rale a bisericeii. Bisericea lui Christos póte fi persecutata, póte fi impededata in activitatea ei, dar nu póte fi nici odata biruita de nimenea.

Augustin Hamsea.

Viéti'a si activitatea parintelui bisericesc Ioan Crisostom (Gura de auru).

(Continuare.)

Incontra sinodulu „dela stejar,” precum si in-contra condamnarei lui Ioanu a protestatu nu numai cea mai mare parte din cleru, aparându si afirmând nevinovati'a lui, ci si poporulu, carele s'a fost revoltatu si pusu pe partea bunulu seu archipastoriu. Dar elu domolindu-i, liniscitu s'a dusu in esilu trecându peste Bospor in Asi'a-mica. Inse cutremurulu de pamentu, ce s'a ivitu in nóptea urmatorie, precum si turburarea si nemulțimirea poporulu au produsu o spaima atât de mare la curtea lui Arcadie, in cât insasi imparatés'a a efectuitu rechemarea lui Ioanu prin cursori, reasiedierea lui onorifica in scaunulu archiepiscopescu. Dupa o absentia de 3 dile elu se re'ntórce, si e primitu in capitala cu triumfu; ér intrigantulu Teofilu scapa cu fug'a de urgi'a poporulu.

Crisostom nu 'si schimba politic'a sa bisericesca, si astfeliu contrarii sei sciura in curându se-lu aduca de nou in disgrati'a curtii. Cá pretextu la acést'a a servitu cuvântarea, in carea a mustratu elu serbarea zgomotósa, ce a arangiat-o poporulu in onórea statuei imparatesei, inaintea bisericeii s. Sofii chiar pe timpulu s. liturgii. Cuvintele, ce le-a rostitu elu in cuvântarea aceea, tienuta in diu'a s. Ioanu Botezatoriulu „éta érasii a venitu timpulu când se turburassise sbuciuma Irodia-d'a, cerându capulu lui Ioanu“ (Πάλιν Ἡρωδίας μαινεται, πάλιν ταρασσεται, πάλιν ἐπὶ πίνακι τῆν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου ζητεῖ λαβεῖν) au fost sinistru interpretata; căci dusimani lui induplecara pe imparatés'a se créda, ca Ioanu prin cuvintele aceste face alusiune

la referintiele incordate dintre ea si dintre sine in-susi. Urmarea a fost că contrarii lui sub protectiunea imparatesei si a curtii, folosindu-se de sfatulu ce li-a datu Teofilu in scrisu, intentara de nou procesu in-contra lui Ioanu, acúsându-lu, ca fiind depusu prin unu sinodu n'a asteptatu ca se fie reasiediatu éراسii prin sinodu, ci contra dispusetiunilor canonice a reocupatu scaunulu episcopescu in modu arbitrariu. Astfeliu se decise de nou depunerea lui. Imperatulu intaresce acést'a hotarire, decretându esilarea lui Ioanu la Asi'a-mica. Dar acestu decretu nu s'a potutu esecutá fara versare de sânge. In nóptea pasciloru anulului 404, ostasi inarmati l-au rapitu pe Ioanu din bisericea sa, si l-au transportatu la Nicea, de unde apoi pe josu si intre maltratari tiranice a fost dusu in esilu la Cucus, in Asi'a-mica. Aflându elu intre armeni aderenti si admiratori; si intretienendu cu credinciosii sei din Constantinopolea o corespondentia séu o comunicatiune epistolara désa; mai intrevin-du pentru elu si episcopulu Romei Innocentiu I si imperatulu Honorie, — neamicii lui intaritara pe Arcadie si-lu persuadara, ca se-lu indeparteze mai tare, pentru-cá „si aici face intrigi.“ Astfeliu imperatulu 'lu trimite in esilu mai aspru la Pitius, in partea nord-ostica a mării negre. In calea sa spre pontulu euxin, ne mai poténdu suportá maltratările, strapati-ele si greutátile drumulu, móre la an. 407. Precum mai nainte, asia si in timpulu esilarei sale, pana in ór'a mortii, si-a pastratu rebdarea, blandéti'a, mulțimirea si recunoscinti'a sa catra Ddieu, incheiandu cursulu vietii sale cu devis'a sa: „Marire lui Ddieu pentru tóte.“ (Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν.) — De abia dupa unu intervalu de mai bine de 30 de ani, la an. 438 s'a imblânditu curtea bizantina, poruncindu imperatulu Teodosie alu II, celu teneru, cá se se aduca móscela lui Ioanu din exilu la Constantinopolea, si aici cu mare solemnitate se se asiedie in cript'a imparatésca. Cu ocaziunea acést'a orasiulu a fost iluminatu in modu feericu. Imperatulu Teodosie alu II-lea ingenunchiându la sieriulu lui Ioanu a cerutu iertare pentru parintii sei, si pentru nedreptátile, ce ii le-au facutu acesti'a. Si astfeliu s'a apla-natu schism'a, ce s'a fost ivitu dupa mórtea prea iubitulu archiereu.

Scrierile sale stralucite si deplinu ortodoxe, cari ne arata ca a meritatu conumele de „Cristom“ (gura de auru), cu carele 'lu intimpinâmu dela secl. alu VII-lea încóce, cuprindu 18 tomuri din editiunea lui Migne, si sunt parte o milii, parte scrieri apologetice-dogmatice, parte morale, parte epistole. Liturgi'a, carea pórtá numele lui, nu se póte enumerá intre opurile compuse de elu, căci ea nu e decât prescurtarea liturgiei sântulu Vasilie, pe carea a fost aflat-o elu in Constantinopolea. Dar nici prescurtarea facuta de elu, nu ni s'a pastrau in form'a originala, cum a iesitu din man'a lui, căci multe s'au adausu mai târziu, dupa cum avem urme despre acést'a in istorie. Pe lângá

Atanasie celu mare si cei trei capadocieni, Ioan e parintele celu mai serbatoritu si respectatu dintre parintii orientali; elu e uniculu reprezentantu alu scólei antiochene, a carui ortodoxia a remasu curata si libera de ori-ce retacire.

Partea cea mai considerabila si mai insemnata a opuriloru sale sunt omiliile, ce ni-au remasu dela elu. Aceste sunt parte exegetice, cari esplica pãrti séu pericope din s. scriptura, contienënd inca si aplicari morale; parte cuvântari de cuprinsu dogmaticu, moralu, panegiric. De tot avem dela elu 751 de omilii: dintre cari 638 sunt exegetice, ér celelalte 113 cuvântari de rëndu. Cele dintâi esplica atât pãrti alese din T. V. cât si mai vërtosu din T. N. Dintre 152 de omilii, cari se referescu la T. V. 60 suntu esplicari la psalmi, ér celelalte in partea cea mai mare la genesa, (cartea facerii lui Moise) si la alte pãrti alese din T. V. — La T. N. a scrisu 486 de omilii exegetice, dintre cari 90 se referescu la evangeli'a lui Mateiu, 88 la evangeli'a lui Ioanu, 55 la faptele apostoliloru, 246 la epistolele apostolului Paul. Cele mai laudate si mai succese suntu omiliile lui la epistol'a apostolului Paul catra Romani, si la evang. lui Mateiu. — Afara de aceste lucrãri esegetice a mai scrisu inea si unu comentariu la cele 8 capete prime ale cãrtii profetului Isai'a.

(Va urmã.)

Dr. Tr. Puticiu.

D I V E R S E.

* *Biserica noua.* Credintiosii nostri din comun'a Bêrzav'a, in protopresviteratulu Radnei, zidescu o frumósa bisericã dupa unu planu, lucratu de dlu ingineriu Paul Rozvãn din Aradu, si situata in celu mai frumosu locu din comuna. Pre acestu nou locasiu, dedicatu Domnului s'a ridicat Duminec'a trecuta crucea dela turnu cu solemnitatea indatinata, — functionand cu acésta ocaziune din incredintiarea Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu alu Aradului Ioan Metian, ieromonachulu Augustin Hamsea si preotii: Clómbesiu din Berzav'a si Turcu din Monorasti'a in fiinti'a de facia a unui publicu numerosu, atât din Berzav'a, cât si din comunele invecinate. La finea servitiului divin ieromonachulu Augustin Hamsea tienù poporului, adunatu o cuvëntare, in carea aretà, poporului insemnatarea bisericeii pentru desvoltarea ulterióra a lui pre tóte terenele vietii.

* *Comisari consistoriali* pentru conducerea actului alegerii sunt numiti urmatorii dni, si anume comisari preotiesci a) in cerculu Arad-Radn'a: Iosif Goldisiu, protosincelu, b) in cerculu Giul'a-Chisineu: Petru Chirilescu, protopresviteru, c) in cerculu Siri'a-Ienopolea; Georgiu Popoviciu, protopresviteru, in cerculu Buteni-Halmagiu: Ioan Groz'a, protopresviteru, in cerculu Birchisiu-Chiseteu: Georgiu Cretianescu, protopresviteru, in cerculu Lipov'a-Ving'a Voicu Hamsea, protopresviteru, in

cerculu Timisiór'a-B.-Comlosiu: Petru Anc'a, administrator prot. Comisari mireni sunt numiti urmatorii dnii: in cerculu Arad: Lazar Ionescu, protofiscu comitatensu, Radn'a: Ioan P. Deseanu, adv. in Arad, in Giul'a: Iustin Popoviciu, in Chisineu: Bel'a Rusu, in Siri'a: Dr. Iacob Hotoran, in Ienopolea: Georgiu Feieru, in Buteni: Nicolae Ardelean, in Halmagiu: Teodor Papp, in Birchisiu: Dimitrie Carabasiu, in Chiseteu: Dr. Iosif Gal, in Lipov'a: Ioan Belesiu, in Ving'a: Paul Rotariu, in B.-Comlosiu: Teodor Halicu.

* *Contele Leo Tolstoy.* Scriitorulu germanu Dr. R. Löwenfeld, a tienutu dilele trecute in Berlinu o conferintia fórté interesanta, despre marele poetu rusu Leo Tolstoy. Conferentiarulu a cautatu serviciile cele mari aduse de contele Tolstoy pentru literatura lumei, precum si valórea, ce o are pentru Rusia cá reformatoru moralu. Deja cá copilu cugetã Tolstoy asupra problemelor morale, despre neegalitatea proprietãtii si aceea din societate. Parintii lui din vreme ii murira, elu abia ii cunoscu, si intrebatu fiindu odata despre ei, respunse: „Mi-s'a spusu, ca au fostu ómeni de tréba.“ Cá studentu in Moscva, rare-ori ascultã la cursuri, acestea nu-lu interesau, — mai tardiu inse din cauza datoriloru de jocu, fù nevoitu a parasi Moscva, mergendu in Caucasia. Aici a fostu numitu oficeru, se destinse apoi la Sebastopole. In scurta inse parasi si Caucasia reintorcëndu-se nemultumitu la Petersburg. Aci incheiã amicitia cu Turgeniev, locuindu chiar ambii in aceeaasi casa.

Pe atunci scrise elu romanele „Anna Karenina“ si „Resboiu si Pace. Problemele etice nu-i dedeau pace, cugetã din nou la neegalitatea perfectionarei morale a omenirei, la virtutile din poporu. Elu veni la Petersburg cá atheistu, séu cum se numia insusi, cá nihilistu, nu inse in sensu politicu, ci moralu. Spre a se convinge, déca in progresulu culturai occidentale, nu lipsescu nici motivele morale, pe cari in Rusi'a nu le afla, elu caletori intréga Europa. Resultatulu fù, ca se re'ntórse in patria cá credinciosu ortodoxu si canta multumire in observarea fanaticã a tuturoru legiloru bisericesci. Trecù si prin acésta fasa, mai 'nainte de a deveni reformatoru. De presentu treesce la mosi'a s'a Iasnaja Polana, langa Tula, ca unu simplu tieranu, are inse o enorma influintia in Rusi'a. Conferentiarulu, cand ilu cercetã, ilu gasi intr'o strimta veranda, in fati'a casutiei sale, aceea, in care se nascuse elu siedindu la o masa, pe care fumegã unu samovaru, era imbracatu cu unu siortiu vinetu, cu breu si cu o siapca alba pe capu. Are o fatia rosietica, unu nasu puternicu, o barba blonda scurta si sprincene dese. Elu i-si ara, cosesce si secera singuru campurile lui, i-si face singuru incaltiamintea. Cerculu adoratoriloru sei se estinde peste intréga Rusi'a; scrierile lui fiindu interdise, elu scrie epistole in glasu evangelicu, cari suntu respandite in copia in intréga Rusi'a. Mai alesu femeile din case mai bune, lipsite de mijlóce, traescu prin copierea acestoru epistole. Rusi'a oficiala interdise totulu ce scrie Tolstoy, cea neoficiala inse latiesce scrierile lui. Tiarulu cetesce tóte scrierile lui; dram'a „Puterea Intunereculu“ l'a incãntatu prin esact'a ilustrare a vietii po-

pulare; in acelasi timpu inse Tiarin'a despretiuiá acést'a opera a lui Tolstoy. Unu comentaru la Evangeliu alu lui Tolstoy, care esista numai scrisu, se vinde cu 60 ruble, o epistola de a lui cu 3 ruble. Tolstoy cunósce literatur'a lumei, nu se ocupa inse cu ea; in fati'a lui, Göethe nu este unu mare poetu, deórece acest'a a cultivatu in poesia mai multu esteticulu, cá eticulu. „G. Trans.“

* *Serbarea descalecarei lui Radu-Negru si a colonáiloru romane.* In siedinti'a trecuta a Academiei romane dlu N. Ionescu a propusu cá Academi'a se iá iniciativ'a serbarei unui iubileu de 600 ani alu descinderei lui Radu-Negru in Romani'a. Dupa o discussiune de 9 óre, s'a admisu parerea dlui Urechia, cá nu numai sè se serbeze cei 600 ani dela descalecare, dar cu acést'a ocaziune sè se serbeze cei 1800 si atáti'a ani, de când s'au asediatu aici coloniile latine, obârsi'a némului nostru. S'au alesu spre acestu scopu o comisiune, care se luereze la realisarea iubileului compusu din domnii N. Ionescu, V. A. Urechia, B. P. Hasdeu, Maniu, Gr. Tocilescu si altii, toti membrii ai sectiunei istorice.

* *Himenu.* Dlu Georgiu Ille teol. abs., si-a serbat cununi'a in 20 Nov. st. n. cu amabil'a dsióra Ersili'a Giulani fic'a preotului nostru din Otlac'a. — Felicitările nóstre.

* *Societatea acad. „Junimea“* din Cernautiu invita la serbarea aniversara a XIII-a a fundării sale, care va avé locu Luni in 8. Decemvre (26. Noemvre) a. c. in pavilonulu otelului „Weiss.“

† *Teofan Zsivkovics* episcopulu ortodocesu sêrbescu alu Carlstadtului — cum aflámu in diariulu sêrbescu „Branic“ — a repausatu Joi sêr'a in diu'a Santiloru Archangeli, in resiedinti'a sa episcopésca din Plaski. Repausatulu nascutu la 1825 si episcopu dela 1874 a fost fórté iubit de inteligenti'a si poporulu sêrbescu pentru simtiulu seu pur nationalu, de aceea elu a fost alesu la 1881 dupa mórtea lui Procopiu Ivacicovicu de patriarchu sêrbescu, inse corón'a n'a intaritu alegerea lui, nu pentru cá alesulu ar fi fost prea liberalu, cum se afirmá, ci pentru-cá combinările guvernului au fost exclusivu pentru Angelici, care a si fost apoi denumitu fara a fi alesu. „Branic“ apretieza meritele repausatului cu multa caldura si recunoscintia. — Fie-i tierin'a usióra!

Concursse.

In urm'a ordinatiunei Venerabilului Consistoriu gr. or. aradanu dto 8/20. Octomvre a. c. Nr. 930. B. pentru deplinirea postului I-mu preotiescu din **S. Nicolaulu-rom.**, (prot. Tincei) ocupatu pana acum de preotulu Nicolau Boitiu, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **20. Decemvre a. c. st. v.** pe langa jumetate din intregulu beneficiu parochialu care jumetate dá o dotatiune pretiuita in 800 fl. si consta din pamentu, biru, stole, si alte accidentii, — observandu-se cá alegendulu, — in cât dupa regulamentululu pentru parochii n'ar avé dreptu la cas'a parochiala, — se va ingriji insusi de cortelu.

Competentii vor avé a dovedi cualificatiune pentru parochiile de clas'a I., éra recursele adresate comitetului parochialu, vor fi de a se tramite subscrisului protopresviteru in Cefa (Cséffa) in terminu de 30 zile dela prim'a publicare.

S. Nicolaulu-rom., 1/13. Noemvre 1890.

Comitetulu parochialu.

prin: *Iosif Vess'a, m. p.*
protopresv. Tincei.

Din lips'a de recurrenti, nepotendu-se tiené alegerea de preotu pentru parochi'a vacanta din comun'a **Dorgosiu**, (protop. Lipovei) publicata pe 4/16. Noemvre a. c. prin acésta se escrie de nou concursu cu terminu de alegere pe Dumineca in **25. Noemvre v. a. c.**

Emolumintele impreunate cu acést'a parochia sunt:

- 1) Un'a sesiune de pamentu
- 2) Birulu preotiescu dela 150 case.
- 3) Stol'a usuata.
- 4) Unu intravilanu parochialu.
- 5) Venitulu, biru si stol'a dela fili'a Mészdorgosiu.

Aceste emoluminte compute in bani dau unu venitulu anualu siguru de 500 fl. v. a.

Alegendulu preotu e indatoratu conform §-lui 8 din Regulamentu a dá jumetate din venitulu parochialu orfaniloru remasi de reposatulu preotu Vasilie Cismasiu, — pana la 1 anu dela mórtea acestui'a, adeca pana la 18/30. Septemvre 1891.

Concurentii pentru acést'a parochia au a-si subscrerne recursele lor adresate comitetului parochialu si instruite conform prescriusului Statutului organicu si regulamentului pentru parochii — subsemnatului protopresviteru in B.-Lippa — pana la terminulu sus aretatu; precum si a-se presentá in vre-o Dumineca sên serbatóre in Sft'a biserica, din Dorgosiu, spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Dorgosiu, la 4/16. Noemvre 1890.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **VOICU HAMSEA, m. p.** protopresviteru.

Se escrie concursu in urmare ordinatiunei Vener. Consistoriu aradanu dtulu 5. Octomvre a. c. Nr. 4461. pe statiunea invetiatorésca din **Leucusesciu**, terminulu alegerei **27. Decemvre st. v. a. c.** (a trei'a di de Craciunu) impreunatu cu urmatórele dotatiuni:

- 1) Salariulu in bani gat'a 186 fl.
- 2) 24 meti cucuruzu in bómbe.
- 3) 12 meti grâu,
- 4) pentru conferintia 10 fl.
- 5) pentru scripturistica 5 fl.
- 6) 24 metri de lemne din care are a se incaldi si scól'a,
- 7) Gradina de unu jugeru si cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune sunt poffiti a se presentá in vre-o Dumineca sêu serbatóre in biserica de aici spre a-si aretá desteritatea in tipicu si cantulu bisericescu, si a-si subscrerne recursele pana in presér'a alegerei, subscrisului inspectore de scóle per Lugos, p. u. Balincz, cottulu Carasiu-Severinu.

Leucusesciu, in 26. Octomvre 1890.

In contielegere cu comitetulu parochialu:

Adam Ros'a, m. p.
inspectoru scolaru.